Тиркеме 1

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин 2021-жылдын "____"____________ №______ буйругу менен бекитилди

Мектеп окуучуларынын Республикалык олимпиадасы жөнүндө
ЖОБО

1. Жалпы жоболор

Бул Жобо жалпы билим берүүчү предметтер боюнча мектеп окуучуларынын Республикалык олимпиадасынын (мында ары – Олимпиада) максаттарын жана милдеттерин, өткөрүү тартибин жана каржылоону, жалпы билим берүүчү предметтердин тизмесин, ошондой эле Олимпиаданын катышуучуларын, алардын укуктарын жана милдеттерин аныктайт, Олимпиаданын жыйынтыктарын бекитүүнүн тартибин жана Олимпиаданын жеңүүчүлөрүн жана байге ээлерин аныктоону белгилейт.

1.1. Олимпиаданын негизги максаттары болуп төмөнкүлөр саналат:

- зээндүү мектеп окуучуларын аныктоо, алардын билимин өркүндөтүүгө, чыгармачылык жөндөмүн жана изилдөө иштерине болгон кызыгуусун арттырууга өбөлгө түзүү;

- Олимпиаданын жеңүүчүлөрүн даярдоочу жогорку квалификациялуу, чыгармачыл окутуучуларды аныктоо жана дем берүү;

- зээндүү балдарды тарбиялоого көмөк көрсөтүү.

1.2. Олимпиада жыл сайын сынак боюнча өткөн Көз карандысыз уюмду (мындан ары - Көз карандысыз уюм) тартуу менен Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги (мындан ары - Министрлик), ошондой эле анын территориалдык органдары жана жалпы билим берүүчү уюмдары тарабынан өткөрүлөт.

Республикалык олимпиаданы өткөрүүнүн тартиби ушул Жобо менен аныкталат.

1.3. Олимпиаданы уюштурууну жана өткөрүүнү координациялоону Республикалык уюштурууучулук комитетинин төрагасынын жетекчилигинде ишке ашырылат (мындан ары- Республикалык уюштуруу комитети).

1.4. Олимпиаданын II, III жана IV этаптарында жалпы методикалык жетекчиликти жана коштоону Көз карандысыз уюм ишке ашырат.

1.5. Олимпиаданын бардык этаптарын өткөрүүдөгү материалдык-техникалык камсыздоо жана финансылык-экономикалык колдоо уюштуруучулар тарабынан ишке ашырылат (Бул Жобонун 2.2.-п.).

1.6. Олимпиаданын II, III жана IV этаптары кийинки жалпы билим берүүчү предметтер боюнча өткөрүлөт: окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептер (класстар) үчүн кыргыз тили жана адабияты, окутуу орус тилинде жүргүзүлгөн мектептер (класстар) кыргыз тили жана адабияты, окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептер (класстар) үчүн орус тили жана адабияты, окутуу орус тилинде жүргүзүлгөн мектептер (класстар) үчүн орус тили жана адабияты, анлис тили, математика, информатика, физика, химия, биология, география, тарых.

Олимпиаданын I этабы үчүн кошумча жалпы билим берүүчү предметтердин тизмеси Олимпиаданын тиешелүү уюштуруучулары тарабынан бекитилет.

1.7. Олимпиаданын тапшырмаларын иштеп чыгуу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 21-июлундагы № 403 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде ишке ашырылат.

1.8. Олимпиадынын тапшырмаларын түзүүнүн негизги критерийлери:

- тапшырмалар кызыгуусу жогорку деңгээлде болгон окуучулардын белгилүү бир илимий жааттагы окуу көндүмдөрүн, билимдерди жаңы шарттарда колдоно билүү, талдоо, тапшырмаларды же көйгөйлөрдү чечүүгө карата ар кандай мамилелерди баалай билүү, стандарттуу эмес чечимдерди табуу, жеке көз карашын далилдөө жөндөмдөрүн аныктоого багытталышы керек;

- татаалыраак тапшырмалар киргизилиши мүмкүн;

- тапшырмалар жооптордун кеңири диапазонуна, бир нече гипотезаларды түзүүгө, ар кандай аргументтерге жана окуучунун чыгармачылык мамилесин көрсөтүүнүн башка мүмкүнчүлүктөрүнө жол бериши мүмкүн;

- тапшырмалар ачык жана жабык түрдө болушу мүмкүн (жоопторун тандоо керек болгон тапшырмалар);

- II, III жана IV этаптар үчүн ачык тапшырмалар баалоонун так критерийлерине ээ болушу керек (ой жүгүртүүнүн өз алдынчалыгы жана

ырааттуулугу, аргументтерди түзүү үчүн маалыматты билүү, далилдөө жана аргументтөө көндүмдөрү, чечимдин жаңылыгы бааланат);

- жабык түрдөгү суроолор жана тапшырмалар белгилүү бир процедураларды жана эрежелерди эске алуу менен (дистракторлорду камтышы керек, туура эмес жооптор жок болуш керек, бир маанилүү гана болушу керек) түзүлүшү керек;

- практикалык/лабораторлук/оозеки (мындар ары - практикалык) тапшырмалар окуучунун өзүнүн билимдерин өз алдынча практикада колдоно билүүсүн, милдеттерди коюуга жана аларды жаңы шарттарда чечүүнү билүү жөндөмдөрүн баалоого багытталышы керек.

- предметтер боюнча тапшырмалар катышуучулардын бардык категориялары үчүн мазмуну боюнча бирдей болууга тийиш: предметтерди тереңдетип окуткан мектептердин жана кыргыз жана орус тилдеринде окуткан мектептердин окуучулары үчүн (кыргыз тили жана адабияты боюнча олимпиадалык тапшырмалардан тышкары, ар түрдүү класстардын окуучулары үчүн).

2. Олимпиаданы уюштуруу жана өткөрүү

2.1. Олимпиада окуу жылынын ичинде төрт этап менен өткөрүлөт:

- I этап - мектептик (ноябрь);
- II этап - райондук (декабрь). Аталган этап областтардын райондорунун, Бишкек шаарынын райондорунун жана райондук маанидеги шаарлардын деңгээлинде өткөрүлөт;
- III этап - областтык (февраль). Аталган этап областтардын жана Бишкек, Ош шаарларынын деңгээлинде өткөрүлөт;
- IV этап - республикалык (март).

Олимпиаданын II, III жана IV этаптары Министрлик тарабынан белгиленген мөөнөттө республика боюнча бир учурда өткөрүлөт.

2.2. Олимпиаданын этаптарын уюштуруучулар болуп төмөнкүлөр саналат:

- I этап - жалпы билим берүүчү уюмдар (мектептер, гимназиялар, лицейлер жана окуу-тарбиялоо комплекстери);
- II этап - Министрлик, райондук/шаардык билим берүү бөлүмдөрү, Көз карандысыз уюм;
- III этап - Министрлик, областтык усулдук билим берүү борборлору/институттары, Бишкек жана Ош шаарларынын билим берүү башкармалыктары, Көз карандысыз уюм;

- IV этап - Министрлик, областтык усулдук билим берүү борборлору/институттары, Бишкек жана Ош шаарларынын билим берүү башкармалыктары, Көз карандысыз уюм;

2.3. Олимпиаданын I, II, III, IV этаптарын уюштуруу жана өткөрүү үчүн жоопкерчилик жалпы билим берүүчү уюмдардын администрациясына, райондук/шаардык билим берүү бөлүмдөрүнүн, областтык усулдук билим берүү борборлорунун/институттарынын, Бишкек жана Ош шаарларынын билим берүү башкармалыктарынын жетекчилерине, Министрликке жана Көз карандысыз уюмдарга жүктөлөт.

2.4. Олимпиаданын этаптарын даярдоо, уюштуруу жана өткөрүү үчүн төмөнкү органдар түзүлөт:

- I этап - мектептик уюштуруу комитети жана жалпы билим берүүчү уюмдун калыстар тобу;

- II этап - уюштуруу комитети, калыстар тобу, райондук/шаардык билим берүү бөлүмдөрүнүн методикалык комиссиясы, апелляциялык комиссия, Көз карандысыз уюм;

- III этап областтык усулдук билим берүү борборлорунун/институттарынын жана Бишкек, Ош шаарларынын билим берүү башкармалыктарынын уюштуруу комитети, калыстар тобу, апелляциялык комиссия, Көз карандысыз уюм;

- IV этап - Республикалык уюштуруу комитети, республикалык калыстар тобу, апелляциялык комиссия, Көз карандысыз уюм.

2.5. II, III, IV этаптарында Олимпиада эки тур менен өткөрүлөт.

Биринчи тур - практикалык. Ал физика, химия, биология, георафия, тарых боюнча өткөрүлөт жана жазуу түрүндө таризделет.

Экинчи тур - теориялык. Ал информатикадан тышкары бардык предметтер боюнча жазуу түрүндө жүргүзүлөт. Информатика боюнча теориялык жана практикалык турлар жеке компьютерлерде жүргүзүлөт.

II этапта кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты боюнча практикалык тур жазуу жүзүндө практикалык иш түрүндө өткөрүлөт. Англис тилинде оозеки түрдө жүргүзүлөт (окуучулардын жооптору диктофонго же башка жазуучу каражаттарына жазылат).

III жана IV этаптарда кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты, англис тили боюнча практикалык тур оозеки түрдө жүргүзүлөт (окуучулардын жооптору диктофоного же башка жазуучу каражаттарга жазылат).

Математика боюнча эки тур тең жазуу түрүндө жүргүзүлөт.

2.6. II, III жана IV этаптарды өткөрүү үчүн аныкталган жалпы билим берүүчү уюмдарда теориялык жана практикалык турларды өткөрүү үчүн өзүнчө жайлар (кабинеттер, лабораториялар) берилет.

2.7. Олимпиаданын ар бир этабын өткөрүү күнү, убактысы жана жери тиешелүү билим берүүнү башкаруу органынын буйругу менен аныкталат жана жалпы билим берүүчү уюмдарга Олимпиада башталганга чейин 30 календардлык күн эрте маалымдалат.

2.8. Бардык этаптада Олимпиада мамлекеттик жана расмий тилдерде жүргүзүлөт (англис тили - предметинен тышкары).

2.9. Окутуу кыргыз (орус) тилинде жүргүзүлгөн мектептердин (класстардын) окуучулары үчүн жана кыргыз (орус) тили экинчи тил болуп саналган мектептердин (класстардын) окуучулары үчүн кыргыз тили жана адабияты жана орус тили жана адабияты предметтери боюнча Олимпиада өзүнчө өткөрүлөт.

2.10. Математика, физика, химия, биология жана англис тили боюнча Олимпиаданын жыйынтыктары базалык план боюнча предметтерди окуткан мектеп окуучулары жана айрым предметтерди тереңдетип окуткан мектептер үчүн өзүнчө өткөрүлөт. Айрым предметтерди базалык жана терендетип окутуу боюнча окуучуларды командаларга бөлүү мектептик, райондук, шаардык жана областтык билим берүү уюмдарынын өтүнмөлөрүнө ылайык жүргүзүлөт.

Тереңдетилген деп айрым предметти базалык деңгээлден тышкары өздөштүрүү саналат. Олимпиаданын уюштуруу комитеттери тарабынан окутуу предметин базалык жана терендетип өздөштүргөн командалар өзүнчө түзүлөт.

Аталган мектепте тереңдетип өздөштүрүү жок болгон башка предметтер боюнча окуучулар предметти базалык өздөштүргөн командага киргизилет. Бир эле мектепте бир эле предмет боюнча ар кандай окуучулар предметти базалык өздөштүргөн командага жана предметти тереңдетип өздөштүргөн командага киргизүүгө жол берилбейт.

2.11. Тилди алып жүрүүчүлөрдүн өлкөсүндө болгон окуучулар жана ал документтерди тапшырган учурда 6 айдан кем эмес убакыт ал өлкөдө жашап келген окуучулар Олимпиадага англис тили боюнча предметтерди тереңдетип окутуу программасы боюнча (мектептин статусуна карабастан) киргизилет.

Англис тилдүү өлкөдө 6 ай же андан көп жашаган окуучу англис тили боюнча олимпиадага катыша албайт.

2.12. Жалпы билим берүүчү предметтер боюнча Олимпиада окутуу классына карабастан, толук орто мектептин окуу программасы боюнча өткөрүлөт.

2.13. Олимпиаданын ар бир этабынын катышуучуларынын жеке натыйжалары алар алган баллдын азаюусу боюнча жайгаштырылган катышуучулардын ранжирленген тизмесин көрсөткөн натыйжалардын рейтингдик таблицасына (мындан ары – рейтинг) киргизилет. Бирдей балл алган катышуучулар алфавиттик тартипте жайгаштырылат.

2.14. Олимпиадага катышуу үчүн акы алууга жол берилбейт.

2.15. Олимпиаданы өткөрүү учурунда ар бир катышуучуга ар бир предмет боюнча өзүнчө жабдылган жумушчу орун берилет. Бардык жумушчу орундар катышуучуларга бирдей шарттарды камсыздап, Олимпиада учурунда колдонулган санитардык-техникалык эрежелерге жана нормаларга ылайык келиши зарыл.

2.16. Олимпиаданын I-II этаптарын өткөрүүчү жерде уюштуруу комитеттеринин, калыстар тобунун өкүлдөрү, ошондой эле көз карандысыз байкоочулар катышышы керек.

Олимпиаданын III-IV этаптары өтүүчү жерде уюштуруу комитеттеринин, Көз карандысыз уюмдун, калыстар тобунун өкүлдөрү, ошондой эле Министрлик тарабынан байкоочу катары аккредитацияланган көз карандысыз жарандар болушу керек.

3. Олимпиаданын катышуучулары

3.1. Олимпиадага төмөнкү адамдар катыша алат:

- I этап - классына жана менчиктик формасына карабастан, жалпы билим берүүчү уюмдарынын бардык каалаган окуучулары.
- II этап - рейтинг боюнча I этапта 1, 2, 3-орундарды ээлеген окуучулар;
- III этап - рейтинг боюнча II этапта 1, 2 - орундарды ээлеген окуучулар;
- IV этап - Республикалык олимпиаданын III этабында рейтинг боюнча 1, 2-орунга ээ болгон окуучулар.

3.2. Республикага баш ийген жалпы билим берүүчү уюмдардын, жеке жана жеке-мамлекеттик жалпы билим берүүчү уюмдардын окуучулары Олимпиаданын II этабына жайгашкан жери боюнча тиешелүү билим берүүнү башкаруу органга берилген өтүнмөнүн негизинде катышат. Олимпиаданын кийинки этаптарына алар жалпы негизде катышат.

3.3. Олимпиадынын I этабы аяктагандан кийин жана жыйынтыктар чыгарылган соң беш күндүк мөөнөттө райондук билим берүү бөлүмдөрүнүн, областтык усулдук билим берүү борборлорунун/институттарынын жетекчилери төмөнкү документтерди Республикалык уюштуруу комитетине беришет:

- окутуу тили жана тереңдетилген же базалык окуу предмети (англис тили, математика, физика, химия, биология) көрсөтүлгөн мурунку этаптагы жеңүүчүлөрдүн тизмесин камтыган Олимпиаданын II (III, IV) этабына катышуу үчүн өтүнмө;

- окуган жеринен берилген жалпы билим берүүчү уюмдун администрациясы тарабынан күбөлөндүрүлгөн маалымкат (катышуучунун сүрөтү менен);

- тилди алып жүрүүчүлөрдүн өлкөсүндө болгон жана ал жерде 6 айдан аз жашаган окуучулардын тастыктоочу документтеринин көчүрмөсү;

- катышуучунун инсандыгын күбөлөндүрүүчү документтердин көчүрмөсү.

16 жашка жеткен окуучулардын жанында паспорттун түп нускасы болушу керек.

16 жашка чыга элек окуучулардын жанында туулгандыгы тууралуу күбөлүктүн түп нускасы болушу керек (тиешелүү документтерди тапшырбаса, окуучуларга Олимпиадага катышууга жол берилбейт).

3.4. Катышуу үчүн берилген өтүнмөлөр тиешелүү уюштуруу комиттерине жиберилет.

I этаптан тышкары бардык этаптарда окуучулар Олимпиадага 3.3 пунктунда көртсөтүлгөн документтерди берүүнүн негизинде катыша алат.

3.5. Райондон/шаардан мектеп окуучуларынын командасын 8-10 окуучуга 1 коштоп жүрүүчү эсебинде билим берүүнү башкаруунун тиешелүү органы тарабынан дайындалган жетекчи коштоп жүрөт. Жетекчинин милдетине Олимпиадага катышуу учурунда катышуучулардын өмүрүн жана ден соолугун сактоону камсыз кылуу кирет.

Талаш-тартыш кырдаалдар пайда болгон учурда командалардын жетекчилери Олимпиаданын мурунку этаптарынын жыйынтыгы менен протоколдордун көчүрмөлөрүн жана төмөнкү отчётторду уюштуруу комитетине берүүгө милдеттүү:

- жалпы билим берүү уюмунун директорунун отчётун - мектептик олимпиада аяктагандан кийин 3 күндүн ичинде;

- II этаптын уюштуруу комитеттеринин отчётун - облустук/шаардык олимпиада аяктагандан кийин 3 күндүн ичинде;

- III этаптын уюштуруу комитеттеринин отчётун - облустук олимпиада аяктагандан кийин 3 күндүн ичинде.

3.6. Командага кирип, бирок олимпиадага келбей калган, ошондой эле документи жок келген, 30 мүнөттөн ашык кечигип, ишин тапшырбай кеткен,

сынактан четтетилген ж.б.у.с. окуучулардын ордуна башка адамдардын катышуусу мүмкүн эмес.

3.7. Олимпиаданын жүрүшүндө катышуучулар:

- ушул Жобону жана олимпиаданын мектептик, райондук/шаардык, облустук жана республикалык этаптарынын уюштуруу комитеттери жана усулдук комиссиялары тарабынан бекитилген талаптарды сактоого тийиш;

- сүйлөшкөнгө, суроо бергенге болбойт (биринчи 30 мүнөттө гана берилүүчү уюштуруу боюнча суроолордон тышкары);

- жазуулары, предметтери менен алмашууга, ордунан уруксаатсыз турууга, ушул Жобо боюнча тыюу салынган предметтерди (колдонбогон учурда да) жанында алып жүрүүгө: уюлдук телефон, фотоаппаратт, наушниктер, Интернетке кирүү мүмкүнчүлүгү бар же жок башка электрондук буюмдар, маалымдама китептер, окуу китептер, ар кандай окуу куралдары, шпаргалка жана ушул сыяктуу катышуучуларды башкалар менен тең эмес абалга алып келген башка көмөкчү буюмдарды;

- жазуу иштеринде аты-жөнү, кол тамгасы, мектептин номери же аталышы, белгилер, чиймелер сыяктуу эскертүүлөрдү жасабашы керек;

3.8. Олимпиаданын жүрүшүндө катышуучулар бөлмөдөн администратордун же кезекчинин коштоосунда гана чыга алышат. Мында катышуучу өз ишин администраторго өткөрүп берет, бул жөнүндө атайын протоколго жазуулар коюлуп, бөлмөдөн чыгуу жана кайра кайтуу убактысы көрсөтүлөт.

3.9. Тапшырманы аткарып жатканда катышуучулар жоопторун черновикке жазышса болот, андан кийин негизги ишке жазып алышат. Негизги жазуу көк түстөгү шариктүү калем менен гана жүргүзүлөт. Тапшырмаларды аткарып бүткөндөн кийин катышуучулар черновикти да тапшырыш керек. Бирок негизги ишке гана баа берилет.

3.10. Тур аяктагандан кийин катышуучулар аткарылган тапшырмаларды администраторго беришет, ал аларды тиешелүү протокол менен бирге коддочуга өткөрүп берет.

3.11. Катышуучунун ар бир иш барагын коддоо (иштеги барактардын санын көрсөтүү менен) олимпиаданын биринчи туру аяктагандан кийин атайын бөлүнгөн бөлмөдө коддоочулар тарабынан жүргүзүлөт. Ар бир турда катышуучунун иши жаңы код менен коддолуп, ошого жараша башка кодго ээ болот.

3.12. Эгерде коддоочу катышуучу тыюу салынган жазууларды, эскертүүлөрдү ж.б. жазган болсо, аны олимпиаданы уюштуруу комитетинин

төрагасына өткөрүп берет. Төрага жаңыдан түзүлгөн калыстар тобу тарабынан мындай ишке баа берүү же катышуучуну дисквалификациялоо жөнүндө чечим кабыл алууга укуктуу, бул жөнүндө протоколго жазуу киргизилет.

3.13. 30 мүнөттөн ашык эмес кечигип калган катышуучулар Олимпиаданын туруна киргизилип, тапшырмаларды аткаруу үчүн калган убакыттын ичинде иштей алышат. 30 мүнөттөн ашык кечигип калгандар олимпиадалык турга катыша албайт. Кечигип калган катышуучуларга кошумча убакыт бөлүнбөйт.

3.14. Катышуучулар Олимпиада башталганга чейин ишти аткарууга коюлган талаптар, жүрүм-турум эрежелери менен таанышышы керек.

3.15. Катышуучу тарабынан ушул Жобону жана/же Олимпиаданын тиешелүү этабынын бекитилген эрежелерин жана талаптарын бузган учурда администратор бузуунун мазмуну жөнүндө уюштуруу комитетине маалымдайт, ал протоколго жазуу киргизет.

3.16. Олимпиаданын уюштуруу комитети катышуучуну дисквалификациялоонун себептерин көрсөтүү менен акт түзүп, дисквалификацияланган катышуучуга аны менен тааныштырып, дисквалификациялайт.

3.17. Дисквалификацияланган катышуучу быйылкы жылдын Олимпиадасына катышуу укугунан ажыратылат.

4. **Олимпиаданын жумушчу органдары**

4.1. Олимпиаданын II, III жана IV этаптарында уюштуруу комитети, калыстар тобу жана Көз карандысыз уюм Олимпиаданын жумушчу органдары болуп саналат.

4.2. Республикалык уюштуруу комитетинин курамы учурдагы окуу жылынын 10-ноябрынан кечиктирилбестен, Министрликтин буйругу менен бекитилет.

4.3. Предметтер боюнча калыстар тобунун, III жана IV этаптардын апелляциялык комиссияларынын курамдары Министрликтин буйругу менен жыл сайын Олимпиада башталганга чейин 3 күн мурда бекитилет.

4.4. Уюштуруу комиттеринин, Көз карандысыз уюмдардын жана Олимпиаданын бардык этаптарынын калыстар тобунун ишинин негизги принциптери болуп компетенттүүлүк, объективдүүлүк, ачыктык, айкындуулук, кесиптик этиканын ченемдерин сактоо саналат.

4.5. Уюштуруу комитеттеринин, апелляциялык комиссиялардын өкүлдөрү, калыстар тобунун мүчөлөрү, Көз карандысыз уюмдардын өкүлдөрү

тапшырмалардын купуялуулугун сактабагандыгы жана Олимпиаданы өткөрүүнүн принциптерине карама-каршы келүүчү башка эреже бузууларга жол бергендиги үчүн ээлеген кызмат ордунан бошотулууга чейин жеке жоопкерчиликке тартылат.

5. Уюштуруу комитети

5.1. Олимпиаданын I, II, III жана IV этаптарын уюштуруу үчүн уюштуруу комитеттери түзүлөт. Олимпиаданын уюштуруу комитеттеринин курамына Министрликтин, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун аймактык органдарынын, коомдук уюмдардын, жогорку окуу жайлардын, Кыргыз билим берүү академиясынын, Көз карандысыз уюмдун өкүлдөрү кире алат.

Уюштуруу комитетинин түзүмү: төрага, орун басар, катчы жана уюштуруу комитетинин мүчөлөрү.

5.2. Олимпиаданын бардык этаптарынын уюштуруу комитеттеринин курамы тиешелүү уюштуруучу тарабынан түзүлөт жана бекитилет.

5.3. Уюштуруу комитетинин төрагасы Олимпиаданы өткөрүү мезгилинде уюштуруу комитетинин мүчөлөрү тарабынан жалпы чогулушта шайланат.

Эгерде уюштуруу комитетинин мүчөлөрүнүн тизмедеги курамынын жарымынан көбү добуш берсе, уюштуруу комитетинин төрагасы шайланды деп эсептелет.

Уюштуруу комитетинин төрагасына аны шайлаган учурдан тартып Олимпиаданы уюштуруу жана өткөрүү боюнча бардык жоопкерчилик жүктөлөт, ал Олимпиаданын уюштуруучусунун кызыкчылыгын бардык мамлекеттик жана жергиликтүү органдарда, мамлекеттик эмес уюмдарда жана массалык-маалымат каражаттарында коргойт.

5.4. Олимпиаданын I, II, III жана IV этаптары үчүн жалпы уюштуруу комитеттеринин функциялары:

- Олимпиаданын тиешелүү этабын даярдоо жана өткөрүү боюнча иш-чаралар планын иштеп чыгат, бекитет жана алардын аткарылышын камсыз кылат;

- бул Жобого ылайык, ар бир предмет боюнча Олимпиаданын этабын уюштуруучу тарабынан бекитилген талаптарга жана санитардык-эпидемиологиялык талаптарга ылайык Олимпиаданын этабын өткөрүүнүн уюштуруучулук-технологиялык ишмердүүлүгүн камыздайт:

- ушул Жобого ылайык Олимпиаданын бардык этаптарынын усулдук комиссиялардын курамын жана калыстар тобун түзөт;

- калыстар тобунун предметтер боюнча отчетторун угат, Олимпиаданын жыйынтыгын чыгарат, белгиленген формада жана белгиленген мөөнөттө Олимпиаданын тиешелүү деңгээлдеги уюштуруучусуна отчёт жана жеңүүчүлөрдүн тизмесин берет.

- Олимпиаданын этабын өткөрүү учурунда катышуучуларды жатакана жана тамак-аш менен камсыз кылат;

- Олимпиаданын этабын өткөрүү учурунда катышуучулардын өмүрү жана ден соолугу үчүн жоопкерчилик тартат.

5.5. Олимпиаданын I этабын уюштуруу комитеттеринин функциялары:

- жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын, жалпы билим берүүчү уюмдардын жетекчилигине, окуучуларга жана алардын ата-энесине (мыйзамдуу өкүлдөрүнө) Олимпиаданын тийиштүү этаптарын өткөрүү мөөнөттөрү жана өткөрүү жерлери жөнүндө, ошондой эле бул Жобо жана Олимпиаданын этаптарын уюштуруу жана өткөрүү боюнча бекитилген талаптар жөнүндө алдын ала маалымат берет;

- ушул Жобого ылайык Олимпиаданын I этабынын методикалык комиссияларынын жана калыстар тобунун курамдарын түзөт;

- Олимпиаданы даярдоо жана өткөрүү мезгилинде окуу материалдарын иштеп чыгууну (I этапта) жана купуялуулугун, аны өткөрүүнүн ачык-айкындуулугун камсыз кылат;

- Олимпиада башталганга чейин олимпиадалык тапшырмаларды сактоону камсыз кылат, алардын купуялуулугу үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген жоопкерчиликке тартылат;

- катышуучулардын олимпиадалык иштерине код ыйгарууну (ээсиздендирүү) ишке ашырат;

- ар бир катышуучуну тапшырмалардын тексти менен камсыз кылат;

- Олимпиаданын даярдоо жана өткөрүү процесстерин зарыл болгон жабдуулар менен камыздайт.

5.6. Олимпиаданын II жана III этаптарынын уюштуруу комитеттеринин функциялары:

- ушул Жобонун 5.4. пунктунда көрсөтүлгөн бардык милдеттерди аткарышат;

- жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын, жалпы билим берүүчү уюмдардын жетекчилигине, окуучуларга жана алардын ата-энесине (мыйзамдуу өкүлдөрүнө) Олимпиаданын тийиштүү этаптарын өткөрүүнүн мөөнөттөрү жана өткөрүү жерлери жөнүндө, ошондой эле бул Жобо жана

Олимпиаданын этаптарын уюштуруу жана өткөрүү боюнча бекитилген талаптар жөнүндө алдын ала маалымат берет;

- ушул Жобого ылайык калыстар тобунун курамдарын түзөт;

- Олимпиаданы өткөрүү убагында Олимпиадалык материалдарды жашыруун сактоо үчүн орундарды камсыз кылат;

- Олимпиаданын даярдоо жана өткөрүү процесстерин зарыл болгон жабдуулар менен камсыз кылат.

5.7. Республикалык уюштуруу комитети:

- ушул Жобонун 5.4. пунктунда көрсөтүлгөн бардык милдеттерди аткарат;

- Олимпиаданын бардык этаптарын өткөрүүнүн жалпы тартибин аныктайт;

- Олимпиаданын II, III (IV) этаптарын даярдоого жана өткөрүүгө түздөн-түз жетекчилик кылат;

- Олимпиаданын этаптарын өткөрүүнүн мөөнөттөрү жана орду боюнча Министрликке сунуштарды киргизет, ар бир предмет боюнча Олимпиаданын III (IV) этаптарынын калыстар тобунун жана апелляциялык комиссиянын курамын бекитет;

- Олимпиаданы өнүктүрүү жана жакшыртуу боюнча сунуштарды киргизет;

- Олимпиаданын республикалык этабынын жеңүүчү орундарынын санын жана квоталарын белгилейт;

- Олимпиаданын жыйынтыктарын чыгарат, Министрликтин кароосуна аналитикалык маалымкаттарды жана отчетторду, байге алуучулардын тизмесин берет;

- Олимпиада жөнүндө массалык маалымат каражаттарына, Интернет-сайтка презентацияларды жана маалыматтарды даярдайт жана илимий-педагогикалык коомчулуктун арасында маалыматты жайылтат.

6. Методикалык комиссия

6.1. Ар бир предмет боюнча Олимпиаданын I этабынын методикалык комиссиясы тиешелүү уюштуруу комитети тарабынан түзүлөт жана Олимпиаданы уюштуруучунун тиешелүү буйруктары менен бекитилет.

Методикалык комиссиянын курамына жогорку окуу жайлардын окутуучулары, илимий-педагогикалык институттардын кызматкерлери, мугалимдер, билим берүүнү башкаруу органдарынын өкүлдөрү жана предметтик тармактардагы башка адистер кирет.

6.2. Предметтер боюнча методикалык комиссия төмөнкү функцияларды аткарат:

- бирдей мазмундагы кыргыз жана орус тилдеринде теориялык жана практикалык тапшырмалардын текстерин иштеп чыгат (кыргыз, орус жана англис тилдери боюнча олимпиадалардан тышкары);

- олимпиадалык тапшырмаларга карата талаптарды эске алуу менен билим берүү программаларынын мазмунун негизинде олимпиадалык тапшырмаларды түзөт, олимпиадалык тапшырмаларды аткаруу үчүн зарыл болгон материалдык-техникалык камсыздоонун сыпаттамасын, аткарылган олимпиадалык тапшырмаларды баалоонун критерийлерин жана методикасын түзөт;

- ар бир предмет боюнча олимпиадалык тапшырмаларды түзүүдө жана сактоодо жашырындуулукту камсыз кылат жана белгиленген мөөнөттө, аларды чапталган конверттерде Олимпиаданын I этабынын уюштуруу комитетине берет;

- предметтер боюнча Олимпиаданы өткөрүү тажрыйбасын жалпылайт;

- предметтер боюнча Олимпиаданы өткөрүү жөнүндө тиешелүү уюштуруу комитетине отчет берет.

7. Көз карандысыз уюм

7.1. Олимпиаданын II, III жана IV этаптарына республикалык уюштуруу комитети тарабынан Көз карандысыз уюм тартылат.

7.2. Олимпиаданын II этабында [CB1]көз карандысыз уюм төмөнкү функцияларды аткарат:

- бирдей мазмундагы кыргыз жана орус тилдеринде теориялык жана практикалык тапшырмалардын текстерин иштеп чыгат (кыргыз, орус жана англис тилдери боюнча олимпиадалардан тышкары);

- олимпиадалык тапшырмаларга коюлган талаптарды эске алуу менен билим берүү программаларынын мазмунунун негизинде II этабы үчүн олимпиадалык тапшырмаларды түзөт;

- олимпиаданын тапшырмаларын аткаруу үчүн зарыл болгон материалдык-техникалык камсыздоонун сыпаттамасын түзөт, олимпиаданын катышуучуларына жана уюштуруу комитеттерине нускамаларды түзөт, калыстар тобунун мүчөлөрү үчүн олимпиаданын тапшырмаларын баалоонун критерийлерин жана ыкмаларын аныктайт;

- олимпиаданын катышуучулары үчүн тапшырмалардын чыгарылышын даярдайт жана жазуу этаптары аяктагандан кийин аларды кароого берет;

- ар бир предмет боюнча олимпиадалык тапшырмаларды түзүүдө жана сактоодо жашырындуулукту камсыз кылат;

- белгиленген мөөнөттө олимпиадалык тапшырмалардын электрондук версиясын Олимпиадалар өтүүчү күнү райондук/шаардык билим берүү бөлүмдөрүнө тапшырат.

7.3. Олимпиаданын II этабынын уюштуруу комитеттери Олимпиаданын предметтери боюнча тапшырмаларды тур өтүүчү күнү алышат (практикалык же теориялык) жана жашырындуулуктун бардык зарыл чараларын сактоо менен алардын Олимпиаданын ар бир катышуучусу үчүн басылып чыгарылышын камсыз кылат.

7.4. Олимпиаданын III жана IV этаптарында Көз карандысыз уюм төмөнкү функцияларды аткарат:

- III жана IV этаптар үчүн олимпиадалык тапшырмаларга карата коюлган талаптарды эске алуу менен билим берүү программаларынын мазмунунун негизинде олимпиадалык тапшырмаларды түзөт;

- Олимпиаданын катышуучулары үчүн тапшырмалардын чыгарылыштарын даярдайт жана аларды жазуу түрүндөгү этап аяктагандан кийин таанышуу үчүн берет;

- олимпиадалык тапшырмаларды нускалайт жана Олимпиаданын III жана IV этаптарын өткөрүүчү жерлерге жеткирет;

- тапшырмалар конверттерге салынып чапталат жана Олимпиада башталганга чейин жашыруундукту сактоо менен сакталат;

- Олимпиаданын III жана IV этаптарын администрациялоонун тартибин аныктайт;

- Олимпиада башталганга чейин администраторлор жана волонтерлор үчүн Олимпиаданы өкөрүү боюнча көрсөтмөлөрдү берет;

- Олимпиаданы III жана IV этаптарда администрациялайт;

- предметтер жана катышуучулардын категориялары боюнча конверттерге чапталып даярдалган тапшырмалар администраторлорго таркатылат жана иш башталар алдында катышуучулардын катышуусунда аудиторияда ачылат;

- жазуу туру аяктагандан кийин Олимпиаданын предметтери боюнча тапшырмалардын чыгарылышын катышуучуларга таанышуу үчүн беришет;

- Республикалык уюштуруу комитети менен макулдашып, Олимпиаданын предметтери боюнча калыстар тобунун мүчөлөрүн аныктайт;

- Олимпиаданын III жана IV этаптарындагы жазуу туру аяктагандан кийин конверттерге салынып чапталган тапшырмалардын жоопторун,

тапшырмалардын чыгарылышын жана баалоо критерийлерин калыстар топторунун төрагаларына берет;

- Олимпиаданын III жана IV этаптарында баалоо куралдары боюнча калыстар тобунун мүчөлөрүнө кеңеш берет;

- Министрлик тарабынан белгиленген мөөнөткө чейин олимпиаднын тапшырмаларын аткаруу үчүн керектүү материалдык-техникалык камсыздоонун сыпаттамасын камтыган Олимпиаданын III жана IV этаптарын ар бир предмет боюнча уюштурууга жана өткөрүүгө карата талаптарды иштеп чыгат, бекитет жана Республикалык уюштуруу комитетине жиберет;

- олимпиадалык тапшырмалардын купуялуулугун сактоо боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген жоопкерчиликти тартат;

- жыл сайын Республикалык уюштуруу комитетине Олимпиаданын жыйынтыктары жөнүндө отчет берет;

- өткөн жылдын Олимпиадалык тапшырмаларын расмий сайтка жайгаштырат.

8. Калыстар тобу

8.1. Олимпиаданын бардык этаптары үчүн ар бир предмет боюнча калыстар тобунун курамын уюштуруучулар бекитет.

Бардык этаптардын калыстар топторунун курамдарына жогорку окуу жайлардын окутуучулары, усулчулар, мугалимдер, билим берүүнү башкаруу органдарынын, илимий-изилдөө институттарынын өкүлдөрү киргизилет.

Калыстар тобунун курамы: төрага, орун басар, катчы жана калыстар тобунун мүчөлөрү (ар бир предмет боюнча үчтөн кем эмес адам).

8.2. Калыстар тобунун мүчөсү, ошондой эле методикалык комиссиянын мүчөлөрү сабак берген предмет боюнча Олимпиаданын катышуучулары окуган жалпы билим берүүчү же башка билим берүүчү уюмдарда иштеген адамдарга предметтик жюринин курамында иш алып барууга жол берилбейт.

8.3. Калыстар тобунун мүчөлөрү ар бир тапшырма үчүн упайлардын санын көрсөтүп, протоколдо өзүнүн колу жана аты-жөнү менен ал упайды тастыктайт. Протоколдо катышуучулар жеке коддор менен көрсөтүлөт.

8.4. Калыстар тобунун ар бир мүчөсү бир катышуучунун ишин толугу менен текшерүүгө укугу жок. Төрага калыстар тобунун ар бир мүчөсү катышуучунун ишинин кайсы бөлүгүн текшерүүгө тийиш экенин бөлүштүрөт.

8.5. Катышуучунун иши үчүн жыйынтыктоочу упай калыстар тобунун мүчөлөрү койгон ар бир тапшырма боюнча упайлардын суммасы менен

аныкталат. Талаш-тартыштар болгон учурда акыркы чечимди калыстар тобунун төрагасы кабыл алат.

8.6. Катышуучулардын жыйынтыктоочу упайлары калыстар тобунун протоколуна киргизилет, ага калыстар тобунун төрагасы, мүчөлөрү жана катчы кол коёт.

8.7. Олимпиаданын бардык этаптарынын калыстар тобу:

- катышуучулардын код ыйгарылган (ээсиздендирилген) олимпиадалык иштерин баалоо үчүн кабыл алат;

- аткарылган тапшырмаларды бекитилген критерийлерге жана баалоонун ыкмаларына ылайык, катышуучулардын жазуу түрүндөгү иштерин, оозеки жана практикалык турлардын натыйжаларын түсү кызыл пастасы бар калем сап менен гана [СВ2]текшерет жана баалайт;

- жыйынтыктоочу протоколду уюштуруу комитетине берет жана уюштуруу комитети аны маалыматтык стендге жайгаштырат;

- видеофиксацияны колдонуу менен апелляцияга катышат;

- ар бир предмет боюнча рейтингдин негизинде жана Олимпиаданын уюштуруучулары тарабынан белгиленген квотага ылайык Олимпиаданын жеңүүчүлөрүн жана байге ээлерин аныктайт;

- Олимпиаданын жыйынтыктарын тиешелүү уюштуруу комитетине белгиленген форма боюнча жазуу түрүндө аларды бекитүү үчүн берет;

- Олимпиаданын этабын уюштуруучуга ар бир предмет боюнча аткарылган тапшырмалардын жыйынтыктары жөнүндө аналитикалык отчетту түзөт жана берет;

- Олимпиаданын кайсы болбосун этабын өткөрүүнүн жол-жоболорунун бузулушу аныкталган учурда катышуучуну же жалпы команданы дисквалификациялоо жөнүндө, Олимпиаданын жумушчу органдарынын катарынан эрежени бузган адамдарды чыгаруу жана билим берүүнүн тийиштүү органына аларга карата тартиптик жаза чараларын колдонуу жөнүндө сунуштарды уюштуруу комитетке киргизет.

9. Администраторлор

9.1. Олимпиаданын ар бир туруна, ар бир аудиторияга, I жана II этаптарда уюштуруу комитет тарабынан, III жана V этаптарда - Олимпиаданын Көз карандысыз уюму тарабынан администраторлор дайындалат (бул предмет боюнча же ага жакын предметтер боюнча адис эместер, мисалы, ЖОЖдордун студенттери). Практикалык турга, эгерде зарылчылык болсо, техникалык адистер, жабдууларга жоопту адамдар дайындалат.

9.2. Администраторлордун милдеттери:

- Олимпиаданын өткөрүлүшүнө аудиторияларды даярдоо;
- катышуучуларда документтердин болушун текшерүү: фотосүрөтү, билим берүүчү уюмудун мөөрү, жетекчисинин колу менен мектептин маалымкаты, паспорту же туулгандыгы жөнүндө күбөлүгү жана каттоо барагы;
- катышуучуларды аудиторияларга отургузуу;
- катышуучуларга ишинин титулдук баракчасын толтуруу боюнча көрсөтмө берүү;
- катышуучуларга керектүү материалдарды берүү;
- катышуучулар тарабынан ишти аткаруу мөөнөтүн так сактоо боюнча көзөмөл жүргүзүү;
- аудиторияларда тартипти жана эрежелерди так сактоону камсыздоо, эреже бузуулар аныкталган учурда бул Жобого ылайык аракет көрүү;
- катышуучлардын аткарган иштерин чогултуп алуу;
- зарыл учурларда медициналык тез жардам көрсөтүү үчүн шарттарды түзүү.

10. Код ыйгаруучулар

10.1. Олимпиаданын I жана II этаптарында уюштуруу комитети тарабынан код ыйгаруучулар (бул предмет боюнча же ага жакын предметтер боюнча адис эместер) дайындалат. III жана IV этаптарда код ыйгаруучуларды Көз карандысыз уюм камсыздайт.

10.2. Код ыйгаруучулардын милдеттерине жазуу турунун иштерине код ыйгаруу жана дешифровкалоо кирет. Код ыйгаруучу код ыйгаруунун сапаты жана код ыйгаруу жөнүндө маалыматтын купуялуулугу үчүн жоопкерчилик тартат.

11. Байкоочулар

11.1. Олимпиаданын ар бир этабында Олимпиаданын уюштуруу комитети тарабынан тартылган педагогикалык коомчулуктун, коомдук жана көз карандысыз уюмдардын өкүлдөрүнүн, ММКнын ичинен байкоочулардын катышуусу мүмкүн, бирок алар катышуучулар окуган жалпы билим берүүчү уюмдардын өкүлдөрү болбошу зарыл.

11.2. Байкоочулар Олимпиаданы өткөрүүнүн бардык этаптарында аны уюштуруунун жана өткөрүүнүн ачык-айкындуулугун камсыздоо максатында жүрүшүнө байкоо жүргүзүшөт. Байкоочулардын Олимпиаданы өткөрүүнүн жүрүшүнө кийлигишүүгө укугу жок. Бекитилген талаптарды бузуу фактылары

аныкталган учурда, байкоочулар Олимпиаданын уюштуруу комитетинин төрагасына арыз менен кайрылууга укуктуу.

12. Олимпиаданын этаптарын өткөрүү

12.1. Олимпиаданын I этабы үчүн олимпиадалык тапшырмаларга коюлуучу талаптарды, ошондой эле мектептин билим берүү процессинин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен билим берүү программаларынын мазмунуна негизделген тапшырмалар мектептик усулдук бирикмелер тарабынан иштелип чыгат.

12.2. Олимпиаданын II этабы үчүн тиешелүү багыттагы (профильдеги) олимпиадалык тапшырмалардын талаптарын эске алуу менен толук орто мектептин курсу үчүн билим берүү программаларынын мазмунуна негизделген тапшырмалар Көз карандысыз уюм тарабынан иштелип чыгат.

12.3. Олимпиаданын айкын мөөнөттөрү жана өткөрүүчү жер төмөнкүдөй бекитилет:

- I этап - тиешелүү райондук/шаардык билим берүү бөлүмү жана мектеп тарабынан;

- II этап - Министрлик жана райондук/шаардык билим берүү бөлүмү тарабынан.

- III этап - Министрлик жана тиешелүү областтык методикалык билим берүү борборлору/институттары тарабынан.

- IV этап - Министрлик тарабынан.

12.4. Бардык предметтер боюнча Олимпиада 2 турдан туруп, эки күн бою өткөрүлөт.

12.5. Олимпиаданын II жана III этаптары өлкөнүн бардык аймагында бир убакта башталышы керек.

13. Олимпиаданын бардык этаптарын уюштуруучулар:

- уюштуруу комитетинин курамын түзөт жана бекитет;

- ар бир предмет боюнча калыстар тобунун курамын бекитет;

- ар бир предмет боюнча Олимпиаданын жеңүүчүлөрүнүн квотасын аныктайт;

- ар бир предмет боюнча Олимпиаданын этаптарын өткөрүүгө карата тиешелүү методикалык комиссиялар тарабынан бекитилген талаптарды өзүнүн расмий сайтына жарыялайт;

- ар бир предмет боюнча Олимпиаданын этаптарынын натыйжаларын (жеңүүчүлөрдүн жана байге ээлеринин рейтингдерин) бекитишет жана өзүнүн расмий сайтында жарыялайт;

- белгиленген формада жана мөөнөттө Олимпиаданын этаптарынын жеңүүчүлөрүнүн жана байге ээлеринин тизмесин жана отчетун Олимпиаданын жогору турган уюштуруу комитетине берет;

- Олимпиадага өзүнүн катышуусун билдирген окуучулардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) ушул Жобо менен таанышуу жана окуучулардын жеке маалыматтарын чогултууга, сактоого жана пайдаланууга макулдугу жөнүндө арыздарын, ошондой эле алардын олимпиадалык иштерин, анын ичинде маалыматтык-телекоммуникациялык тармактагы иштерин чогултууну жана сактоону камсыз кылышат;

- жергиликтүү бюджеттин же демөөрчүлөрдүн каражаттарынын эсебинен I, II, III жана IV этаптарда жеңүүчүлөргө уюштуруучулук жана финансылык колдоо көрсөтөт;

- олимпиаданын IV этабында катышуучулардын, ошондой эле аларды коштоп жүрүүчү адамдардын олимпиаданын IV этабы өтүүчү жерге баруусун жана кайра кайтып келүүсүн камсыздайт;

- олимпиаданын жеңүүчүлөрүн жана байге ээлерин I-II-III даражадагы дипломдор жана баалуу белектер менен сыйлайт.

14. Олимпиаданын жыйынтыгын чыгаруу жана сыйлоо

14.1. Катышуучулардын жазуу түрүндөгү иштери калыстар тобунун мүчөлөрүнө код ыйгарылган түрдө берилет, байкоочунун катышуусу менен текшерилет (катышуучунун ишиндеги бардык жазууларды калыстар тобунун мүчөлөрү кызыл түстөгү сыя менен аткарышат). I жана II этаптарда текшерилген жазуу иштери уюштуруучу комитеттин мүчөлөрүнө берилет, катышуучу апелляциялык арыз берген учурда алынышы мүмкүн болгондой кылып, аларды атайын бөлүнгөн бөлмөдө сакташат. III жана IV этаптарда текшерилген иштер Көз карандысыз уюмдун өкүлдөрүнө сактоого берилет.

Сактоо мөөнөтү 6 айдан ашпайт.

14.2. Аткарылган тапшырмаларга карата баалоо белгиленген критерийлерге ылайык упайлар менен өлчөнөт. Калыстар тобунун төрагасы жана калыстар тобунун мүчөлөрү текшерилген иштердин акыркы жыйынтыктарын (упайларды) байкоочулардын көзүнчө протоколго өз кол тамгасын коюу менен тастыктайт, андан кийин код ыйгаруучу тарабынан иштерди декоддоо жүргүзүлөт.

14.3. Ар бир предмет боюнча жыйынтыктар Олимпиаданын ар бир туру өткөн күнү катышуучуларга маалымат берүү үчүн маалыматтык стенддерге илинет.

Олимпиаданын ар бир туру аяктагандан кийин, упай коюлганга чейин катышуучулар тапшырмалардын ар биринин бир мүмкүн болгон чыгарылышы жана аларды баалоонун критерийлери менен таанышуусу керек.

14.4. Практикалык/жазуу/оозеки турлар критерийлердин негизинде бааланат жана катышуучунун коду менен катталат.

14.5. Олимпиаданын жыйынтыгы катышуучулардын эки турда алган баллынын суммасы аркылуу апелляциялык комиссиянын ишинен кийин чыгарылат. Олимпиаданын бардык этаптарынын жыйынтык ведомостторуна төмөнкү маалыматтар киргизилет: катышуучунун фамилиясы жана аты, классы, мектеп, предмет, ишти жазган тили, упайлар жана Олимпиадада ээлеген орду.

14.6. Олимпиадада катышуучу ээлеген орунду аныктоо катышуучу алган упайлардын рейтингинин негизинде жүргүзүлөт.

14.7. Математика, физика, химия, биология жана информатика боюнча үстүбүздөгү жылдын IV этабында ар бир предмет боюнча жогорку балл алган 15 адамдан ашпаган катышуучулар эл аралык олимпиадага тандоодон өтүш үчүн Альтернативдик олимпиадага катыша алат.

14.8. Бардык этаптарда Олимпиада боюнча командалык биринчиликти аныктоо мүмкүн. Олимпиада боюнча командалык биринчиликти аныктоо критерийлерин уюштуруу комитети иштеп чыгат.

14.9. Жеңүүчүлөр (1-орун) жана байге ээлери (2-3-орун) Олимпиаданын тиешелүү этабын уюштуруучуларынын дипломдору менен сыйланат.

14.10. Жеңүүчүлөр базалык план жана айрым сабактарды тереңдетип окуткан мектептердин арасында өзүнчө сыйланат.

14.11. Жеңүүчүлөргө, байге алуучуларга жана катышуучуларга байге берүү жана сыйлыктарды тапшыруу аземи жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, демөөрчүлөр ж.б. тарабынан Олимпиаданын бардык этаптарында жүргүзүлүшү мүмкүн.

14.12. Жогорку окуу жайларга сынактан тышкары төмөнкүлөр кабыл алынат:

- үстүбүздөгү жылы Олимпиаданын IV этабында I даражадагы диплом алган мектеп окуучулары-11-класстын бүтүрүүчүлөрү Олимпиаданын предмети дал келүүчү табигый илимдер, гуманитардык, социалдык-экономикалык, медициналык, айыл чарба жана техникалык профилдеги адистиктерге жана багыттарга, абитуриенттердин тандоосу боюнча, алардын Жалпы республикалык тестирлөөгө катышуусу шартында;

- үстүбүздөгү жылы Олимпиаданын IV этабында II же III даражадагы дипломдорду алган мектеп окуучулары-11-класстын бүтүрүүчүлөрү Жалпы республикалык тестирлөөгө катышкан учурда Олимпиаданын предмети профилдүү болгон педагогикалык адистиктерге.

14.13. Билим берүүнү башкаруу органдары калыстар тобунун, уюштуруу комитетинин эң активдүү мүчөлөрүн, ошондой эле окуучулары (насаатчыларды), Олимпиаданын III жана IV этаптарында байгелүү орундарды ээлеген мугалимдерди ведомстволук сыйлыкка сунуштайт.

15. Апелляцияны өткөрүүнүн жол-жоболору

15.1. Олимпиаданын ар бир этабында уюштуруучу тарабынан апелляциялык комиссиянын курамы түзүлөт жана бекитилет. Апелляциялык комиссиянын курамына коомдук жана көз карандысыз уюмдардын өкүлдөрү кирет.

15.2. Ар бир катышуучу жыйынтыктар жарыялангандан кийин бир сааттын ичинде апелляциялык комиссиянын төрагасынын атына аткарылган ишке карата берилген упай менен макул эместиги жөнүндө апелляциялык комиссияга арыз менен кайрылууга укуктуу. Арызда катышуучулар бааны кайра кароону талап кылган тапшырмалардын номерлерин жана апелляциянын конкреттүү себебин көрсөтөт. Катышуучу комиссияга өзүнүн иши боюнча гана апелляциялоого укуктуу.

15.3. Апелляция жөнүндө арызды берердин алдында, катышуучу анын иши аткарылган олимпиадалык тапшырмаларды баалоонун критерийлерине жана методикасына ылайык текшерилгендигине жана баалангандыгына ынанууга укуктуу (тапшырмалардын жооптору жана чыгарылышы стендде илинет).

15.4. Апелляцияны кароо катышуучунун өзүнүн жана тиешелүү предметтин мугалиминин катышуусу менен жүргүзүлөт. Эгерде андай адам команданын курамында жок болсо, Олимпиадага катышкан көз карандысыз предметтик-окутуучулардын ичинен тартылышы мүмкүн. Апелляциялык комиссиянын чечими боюнча катышуучуга апелляцияда коштоп жүрүүчү, команданын жетекчиси катары катышууга уруксат берилиши мүмкүн.

15.5. Коштоочу адам апелляциялык комиссиянын ишине кийлигишүүгө укугу жок.

15.6. Апелляция Олимпиаданын жазуу жүзүндөгү турунун жыйынтыктары боюнча гана өткөрүлөт. Апелляциялык арыз апелляциялык комиссиянын мүчөлөрү тарабынан калыстар тобунун экиден кем эмес

мүчөсүн жана предмет боюнча калыстар тобунун төрагасын тартуу менен каралат.

15.7. Калыстар тобу коллегиялык чечим боюнча жыйынтыктоочу упайлардын санын жогоу да, төмөн жакка да өзгөртүүгө укуктуу. Бул учурда апелляцияны карап чыгуу протоколу түзүлөт, анда упайлардын өзгөрүлүшүнүн себеби көрсөтүлөт. Протоколго апелляциялык комиссиянын мүчөлөрү жана катышуучу кол коёт. Өзгөртүүлөр Олимпиаданын жыйынтыгынын жалпы протоколуна киргизилет.

15.8. Катышуучунун же анын өкүлүнүн (предметтик-мугалимдердин, команданын жетекчисинин) жүрүм-туруму сыпайы эмес болгон учурда катышуучу уюштуруу комитети тарабынан дисквалификацияланышы мүмкүн.

16. Олимпиаданы каржылоо

16.1. Билим берүү уюмунун деңгээлинде, райондук, облустук деңгээлдеги мектептик олимпиаданы каржылоо билим берүү уюмунун, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин тиешелүү аймактык жана ведомстволук уюмдарынын сметасына ылайык жүзөгө тиешелүү жылга ашырылат.

16.2. Олимпиаданы өткөрүүгө кеткен чыгымдар «Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин борборлоштурулган иш-чараларынын» сметалык каражаттарынын чегинде жүргүзүлөт.